

ŠVÉDSKÁ *kvalita*

V září 1956 představila automobilka Volvo nový sedan střední třídy jménem Amazon. Solidně stavěný vůz klasické koncepce proslul kvalitou a dlouhověkostí.

Vozy modelové řady 120 známé pod označením Amazon představovaly druhou generaci poválečných automobilů Volvo. Jejich předchůdcem byl poněkud boubeľatý typ PV 444, jenž se

ještě v roce 1958 dočkal modernizace a přejmenování na PV 544. Už od jara 1957 však postupně přebíral hlavní roli nový sedan s pětimístnou pontonovou karoserií, jejíž decentně elegantní

tvary navrhl stylista Jan Wilsgaard. Nový vůz si zachoval rozvor 2600 mm svého předchůdce, vyznačoval se však lepším využitím obestavěného prostoru a zdokonaleným podvozkem. Pohá-

.....
Vlevo sedan Volvo 120,
vpravo tudor Volvo PV 544
(1958)

1963

→ Volvo 122 S
ve dvoudveřovém
provedení z roku 1963

← Volvo Amazon v původním
dvoubarevném provedení

něná zadní náprava byla nadále tuhá, dostala však lepší vedení dvěma podélnými rameny, příčně byla ustavena panhardskou tyčí a vinuté pružiny byly přemístěny nad nápravu spolu s vně uloženými teleskopickými tlumiči. Přední kola byla nezávisle zavěšena na lichoběžníkových polonápravách odpérovanych vinutými pružinami se sousými tlumiči.

Pohon obstarával osvědčený, kapalinou chlazený čtyřválec OHVC o objemu 1583 cm³ a výkonu 60 k (44 kW) spojený s třístupňovou převodovkou. Páka ruční brzdy byla umístěna u vnější strany řidičova sedadla – podle provedení vozu vlevo, nebo vpravo – aby bylo možné pro některé trhy montovat nedělené třímístné přední sedadlo. V tom případě byla řadící páka pod volantem, a nikoliv jako obvykle na středním tunelu. Sedan dlouhý 4450 mm, široký 1620 mm a vysoký 1500 mm vykazoval pohotovostní hmotnost kolem 1100 kg a na patnáctipalcových kolech dosahoval největší rychlosti přes 130 km/h. Zajímavostí je, že téměř všechny automobily tohoto typu počátečních pěti ročníků měly tehdy módní dvoubarevné provedení karoserie. V březnu 1958 byl v Ženevě představen výkonnější model 122 S, jehož motor osazený dvěma karburátory dával 76 k (56 kW) a byl spojen s novou, plně synchronizovanou čtyřstupňovou

převodovkou ovládanou řadící pákou na středním tunelu. Tento vůz už jezdil přes 150 km/h. V sezóně 1959 se firma Volvo stala první automobilkou na světě, jež začala přední sedadla svých vozů standardně vybavovat třibodovými bezpečnostními pásy.

V létě 1961 dostaly všechny modely řady 120 nový čtyřválcový motor B 18 s pětkrát uloženou klikovou hřídelí, zároveň se uskutečnil přechod

na dvanáctivoltovou elektroinstalaci. V základním provedení s jedním karburátorem dával čtyřválec z objemu 1778 cm³ výkon 68 k (50 kW), dvoukarburátorová verze modelu 122 S byla vyladěna na 80 k (59 kW) a spolu s ní tento vůz dostal i přední kotoučové brzdy. Ostatní modely si na ně musely počkat až do léta 1964. Přítomnost nového motoru signalizoval červený nápis B 18 v levém horním rohu masky, novou ▶

▷ elektroinstalaci dvoubarevné přední blikače kombinované s pozičními světlými. Od října 1961 se začal prodávat – zpočátku jen ve Švédsku, Norsku a Dánsku – model 121 s dvoudveřovou karosí, jenž se postupně prosadil i na dalších exportních trzích.

Alespoň krátce musíme připomenout i 2+2místné sportovní kupé P 1800, jež mělo výstavní premiéru v lednu 1960 v Bruselu, první zákazníci se jej však dočkali až v létě 1961. Atraktivní linie tohoto vozu vznikly už v roce 1958 v italském studiu Frua, realizaci projektu využívajícího nápravy a poháněcí ústrojí typu Amazon však odsunul nedostatek výrobních kapacit švédské automobilky. Výroba kupé se nakonec začala horko těžko rozbíhat na podzim 1960 nikoliv ve Švédsku, ale ve Velké Británii. Karosářské díly dodávala firma Pressed Steel ze skotského Linwoodu, konečná montáž probíhala u firmy Jensen na předměstí Birminghamu. Kupé s rozvorem 2450 mm, délkou 4350 mm, šířkou 1700 mm a výškou 1280 mm mělo pohotovostní hmotnost 1100 kg. Díky dvoukarburátorovému motoru 1778 cm³ vyladěnému na 90 k (66 kW)

a čtyřstupňové převodovce doplněné anglickým rychloběhem Laycock de Normanville uhánělo

rychlostí až 170 km/h. Připomeňme, že ve Velké Británii bylo zholoveno prvních šest tisíc kupé P 1800, na jaře 1963 pak byla montáž přestěhována do Švédska, kde byly dokončeny další dvě tisícovky vozů rozpracovaných v Anglii. Pestrá historie sportovního kupé však přesahuje rámec tohoto článku.

V únoru 1962 opustil výrobní linku stotisícový vůz Volvo Amazon a nabídku rozšířilo čtyřdveřové kombi P 220, jež mělo v zadní stěně dvoudílné vodorovně členěné dveře. Jejich horní díl – okno s rámem – se vyklápěl vzhůru, spodní díl se sklápěl dolů až do vodorovné polohy. Kombi si zachovalo rozvor 2600 mm, bylo dlouhé 4490 mm, široké 1620 mm a vysoké 1530 mm. Dostalo zesílenou zadní nápravu a jeho užitečná hmotnost měla hodnotu 490 kg. Složením zadního sedadla vznikla ložná plocha dlouhá 1,83 m. V lednu 1963 se na autosalonu v Bruselu objevil kabriolet odvozený z tudoru řady 120, zůstalo však jen u prototypu. Od léta 1963 se vozy Volvo Amazon i v Evropě na přání dodávaly s třístupňovou automatickou převodovkou Borg-Warner, jež

1959

V roce 1959 dostaly vozy
 ↗ Volvo tříbodové
 bezpečnostní pásy

1961

↘ Sportovní kupé P 1800
 přišlo na trh v sezoně 1961

1966

↓ Sedan Volvo 122 S dostal v létě 1966 výkonnější motor

↑ Švédská rodinka v zimě a kombi P 220 ročníku 1966

↓ Sportovně laděný model Volvo 123 GT ročníku 1967

se už dříve montovala do některých sedanů vyvážených do USA.

Koncem dubna 1964 byl za účasti švédského krále Gustava Adolfa VI. uveden do provozu nový výrobní závod Torslanda, postavený ne daleko mateřské továrny v Hisingenu. Automobilka tak získala výrobní kapacity potřebné k dalšímu rozvoji. Při modernizaci v létě 1964 dostaly všechny modely řady 120 přední kotoučové brzdy a nové disky kol opatřené větracími otvory, kombi mělo brzdovou soustavu

doplněnou posilovačem. Nová sedadla se seřiditelnou polohou opěradla i sedáku poskytovala více pohodlí a boční držení v zatáčkách, novinkou byla nastavitelná bederní opěrka uvnitř opěradla. Navenek se inovované modely odlišovaly nejen disky kol, ale také pozměněnou maskou se třemi svislými lištami v každé

mřížce. V polovině šedesátých let výroba vozů Volvo Amazon kulminovala, v modelovém roce 1966 dosáhla rekordních 119 tisíc kusů, z toho 72 550 s dvoudveřovou karoserií, 31 250 čtyřdveřových sedanů a 15 200 kombi. Téměř dvě třetiny těchto automobilů šly na export do všech koutů světa. ▶

▷ V létě 1966 se začínala rozbíhat výroba zcela nového typu Volvo 144 s hranatější karoserií, současně byla pozměněna i nabídka stávající řady 120. Její základ tvořily vozy Volvo 121 v provedení tudor, sedan a kombi poháněné motorem 1778 cm³ s jedním karburátorem a výkonem 75 k (55 kW). Vozy

Motor o objemu 1986 cm³ dával s jedním karburátorem výkon 82 k (60 kW) a se dvěma rovnými 100 k (74 kW). V létě 1969 bylo kombi P 220 nahrazeno novým typem 145, takže ze „staré gardy“ zůstaly jen tudory, jež mimo jiné dostaly opěrky hlavy na přední sedadla. Poslední automobil Volvo Amazon s výrobním číslem 667 323

1969

↑ Kombi P 220 nabízelo ložnou plochu dlouhou až 1,83 m

↑ Interiér vozu Volvo 123 GT se stylou spolujezdkyni

← Tudor Volvo 121 s dvoulitrovým motorem z roku 1969

Volvo 122 S ve všech třech karosářských provedeních měly pod kapotou čtyřválec 1778 cm³ osazený dvěma karburátory a nově naladěný na 90 k (66 kW). Se čtyřstupňovou manuální převodovkou s ním dosahovaly maximální rychlosti 165 km/h; s třístupňovou automatikou jezdily nejvíce 150 km/h. Špičku nabídky tvořil nový sportovně laděný model Volvo 123 GT, dodávaný pouze s dvoudveřovou karoserií a čtyřstupňovou mechanickou převodovkou doplněnou rychloběhem Laycock de Normanville. Motor převzatý z kupé P 1800 dával z objemu 1778 cm³ díky dvojici karburátorů a zvýšenému stupni komprese výkon 103 k (76 kW), takže vůz o hmotnosti 1110 kg na patnáctipalcových kolech obutých do radiálek 165 SR 15 uháněl rychlostí přes 170 km/h a z 0 na 100 km/h sprintoval za 12 s. Sportovní atmosféru na palubě dotvářelo specifické čalounění, sportovní volant se třemi kovovými příčkami a oláčkoměr připevněný nahoře na palubní desce. Vnějšími poznávacími znaky modelu 123 GT byly dvě mlhovky na přední a chromovaná zpětná zrcátka na obou předních blatnicích. Všechny vozy Amazon měly od léta 1966 nově upravenou masku se zdvojenými svislými listami.

Koncem roku 1967 byla zastavena výroba čtyřdveřových sedanů Volvo 121 a 122, v létě 1968

skončila dvoutletá kariéra sportovně laděného tudoru 123 GT. Od srpna 1968 se vyráběly jen dvoudveřové vozy Volvo 121 a 122 S a kombi P 220 s novým dvoulitrovým čtyřválcem B 20.

opustil továrnu 3. července 1970, přičemž podle továrních statistik bylo celkem vyrobeno 234 208 čtyřdveřových sedanů, 359 918 dvoudveřových vozů a 73 197 kombi této řady. <